

Latvijas makroekonomikas apskats

2010.gada aprīlis

Aktualitātes

- Aprīļa beigās bezdarbs samazinājies līdz 16.7%. Aptuveni pusi uzlabojuma nosaka izmaiņas uzskaites metodoloģijā
- 2010.gada martā, salīdzinot ar iepriekšējā gada martu, rūpniecības produkcijas izlaide pieauga par 11.4%. Apstrādes rūpniecības pieaugums bija 11.1% apmērā. Šogad rūpniecības izaugsmi virzīs eksporta attīstība
- Pēc vairāk nekā sešu gadu pārtraukuma aprīlī atkal tika piedāvātas 3 gadu Latvijas valsts obligācijas. Izsolē dalībnieku pieprasījums 3.2 reizes pārsniedza piedāvājumu. Tika pārdoti visi piedāvātie vērtspapīri 10 miljonu latu apjomā, ar gada likmi 5.933%
- Valsts parāds marta beigās veidoja 4.8 miljardus latu, kas ir par 443 milj. latu vairāk nekā mēnesi iepriekš un 650.4 milj. latu vairāk nekā pērn decembra beigās
- Šogad pirmajos trijos mēnešos konsolidētajā valsts budžetā izdevumi pārsnieguši ieņēmumus un finansiālais deficīts sasniedza 180.8 milj. latu. Iztrūkums izveidojies saistībā ar Satversmes tiesas lēmumu par ieturēto pensiju izmaksu
- Gada pirmajos trīs mēnešos apkalpoto kravu daudzums Latvijas ostās samazinājies par 5.9%. Tendences nozarē liecina, ka nākamajos periodos pērnā gada apjomus noturēt var neizdoties
- Starptautiskā reitingu aģentūra Moody's 31.martā paaugstināja Latvijai piešķirto "Baa3" reitingu prognozi no negatīvas uz stabilu

Dainis Gašpuitis
Makroekonomikas
eksperts

Tālrunis: 67779994
dainis.gaspuitis@seb.lv

Edmunds Rudzītis
Sociālekonomikas
eksperts

Tālrunis: 67215933
edmunds.rudzitis@seb.lv

A/S SEB banka
Meistaru iela 1, Valdlauči
Ķekavas pagasts
Ķekavas novads
LV 1076
<http://www.seb.lv>

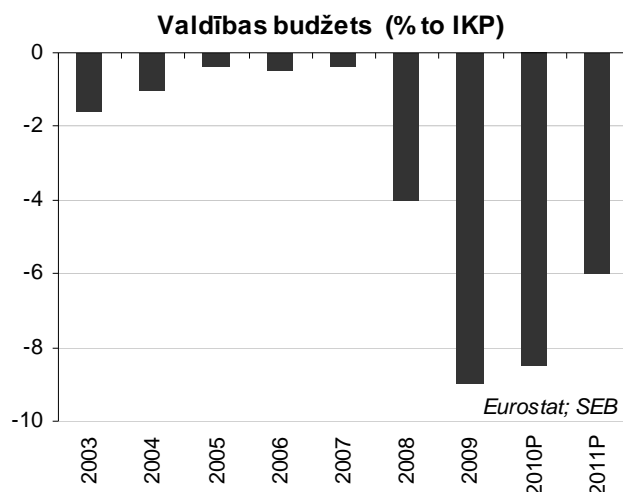
Latvijas makroekonomiskie rādītāji un prognozes

	2007	2008	2009	2010	Periods	2010P
IKP izmaiņas (%)	10.0	-4.6	-18.0	-	-	-2.8
IKP faktiskajās cenās (milj. Ls)	14780	16240	13244	-	-	12550
Inflācija (gada vidējā, %)	10.1	15.4	3.5	0.3	III	-2.4
Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais deficīts, pārpalikums, ESA 95 (% pret IKP)	-0.4	-4.1	-9.0	-	-	-8.5
Maksājumu bilances kārtējo maksājumu konta saldo pret IKP (%)	-22.5	-12.6	9.4	-	-	7.0
Periodā saņemtās tiešās ārvalstu investīcijas (milj. Ls)	1193	607	36.3	18.3	II	50-100
Uzkrātās tiešās ārvalstu investīcijas (milj. Ls)	5247	5711	5734	-	-	5900
Ārējās tirdzniecības bilance pret IKP (%)	-25.3	-19.0	-8.0	-	-	-5.0
Valdības ārējais parāds (milj. Ls)	635	1260	3253	3832	III	5100
Apstrādes rūpniecības produkcijas izlaide (%)	-1.0	-8.3	-17.7	0.6	I-II	4.0
Mazumtirdzniecības apgrozījums (%)	18.8	-8.2	-28.0	-12.5	I-III	-7.0
Oficiāli reģistrētais bezdarba līmenis (% per.b.)	4.9	7.0	16.0	16.7	IV	17.0
Oficiālais darba meklētāju īpatsvars (% per.b.)	5.3	9.9	19.7	-	-	19.0
Vidējās bruto darba algas izmaiņas (%)	32.0	20.4	-3.9	-	-	-6.0
Reālās darba algas izmaiņas (%)	19.9	6.2	-5.6	-	-	-7.0
Standard & Poor's kredītreitings	BBB+	BBB-	BB	-	-	-

* Provizoriskie dati. LR Centrālās statistikas pārvaldes, Latvijas Bankas dati, SEB bankas prognozes.

Budžeta deficīts 9% apmērā: mazāks kā sākotnēji cerēts

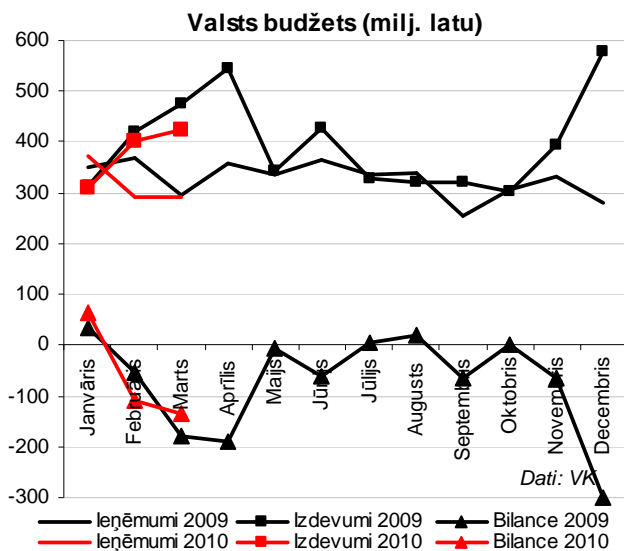
Ilgī gaidītais valsts finanšu stāvokļa kopsavilkums par 2009. gadu apliecināja, ka valdība ir spējusi gadu noslēgt ar 9% deficītu. Tas ir par vienu procentpunktu mazāk kā to paredzēja vienošanās ar starptautiskajiem kreditoriem. Tas galvenokārt noticis konsolidācijas procesa ietekmē jeb drastiskā izdevumu griešanas un nodokļu celšanas rezultātā. Savukārt neskatoties uz smago situāciju ekonomikā, melnākā scenārija papildīšanās ir izpalikusi. Budžeta ienākumu krasais kritums veidojās galvenokārt straujas nesabalansētās ekonomikas atdzišanas rezultātā. Tas Latviju atšķir no daudzām citām valstīm, kas iepriekšējos gados bija īstenojušas tālredzīgāku fiskālo politiku un patlaban ir spējīgas palielināt deficītu ekonomikas stimulēšanas pasākumiem.

Neskatoties uz izdevumu samazināšanas pasākumiem, attiecībā pret IKP gan valdības, gan pašvaldību izdevumu īpatsvars ir pieaudzis

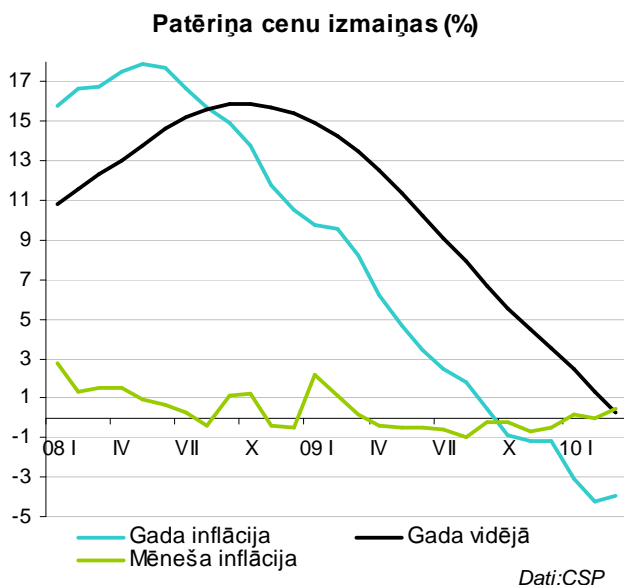

nesalīdzināmi straujāk par ienākumiem. Tas ir, optimizācijas procesi netiek līdzī ekonomikas kritumam. Rezultātā faktiskais deficīta apjoms miljonos ir saglabājies 2008. gada līmenī. Viskrasākās pārmaiņas ir piedzīvojis sociālais apdrošināšanas fonds, kura izdevumi pret IKP ir strauji pieauguši, kas 2009. gadu, salīdzinājumā ar 2008. gada pārpalikumu 253 miljonu latu apmērā, ir noslēdzis ar 304 miljonu latu iztrūkumu.

Martā cenas kāpj

Martā patēriņa cenas ir piedzīvojušas būtisku kāpumu mēneša laikā palielinoties par 0.5%.

Šogad budžeta deficīta mērķis ir noteikts 8.5% no IKP, kas atšķirībā no pērnā gada pārsniegts, visticamāk, netiks. Šādu atkārtotu centību nepieļaus gaidāmās vēlēšanas un turpmākais budžeta konsolidēšanas process, kas paredz nepieciešamību nākamajos divos gados konsolidēt ap 900 miljoniem latu. Jau paveiktie optimizācijas pasākumi pērn liecināja, ka vieglo iespēju limits ir izsmelts. Turklāt arī valsts pārvaldē liela iniciatīva veikt turpmākus izdevumu samazinošus pasākumus nav sagaidāma. Tādēļ aktuālākais jautājums paliek ap pasākumiem, kas tiek plānoti ēnu ekonomikas mazināšanai un citu strukturālos reformu turpināšanai, kā arī iespējamās nodokļu izmaiņas vai pieaugums. Bez konceptuāli citas pieejas valsts pārvaldei un budžeta tēriņiem, gaidāmie pasākumi arvien vairāk degradēs sabiedrības attieksmi pret valsti. Visticamāk reālo pasākumu aprisi sabiedrība uzzinās tikai no jaunievēlētās Saeimas apstiprinātās valdības, lai gan gaidāmie darbi pamazām jau iezīmējas. Ļoti būtiski ir savlaicīgi uzsākt diskusijas, lai rastu optimālākos risinājumus un izvairītos no sasteigtiem lēmumiem.

To ir ietekmējuši ārējie faktori, respektīvi augot naftas un pārtikas cenām pasaulē, kas ceļ cenas arī vietējā tirgū. Lielākais kāpums bija apģērbam un apaviem (+3.9%). Tas skaidrojams ar jauno sezonas preču ienākšanu un akcijas beigām. Tomēr, salīdzinot ar 2009.gada martu, apģērbus un apavus ir iespējams iegādāties par 8.2% lētāk. Degvielas cenas kāpums bija prognozējams. Pasaulē naftas cenu kāpumu veicina strauji augošās ekonomikas un ziņas par ekonomikas stabilizāciju attīstītajās valstīs, kā arī salīdzinoši krīzes laikā ierobežotais naftas piedāvājums. Liela ietekme bija eiro un dolāra savstarpējām pārmaiņām (notikumi Grieķijas ekonomikā), kā arī nodokļu pieaugumam. Arī pārtikas cenas jau kādu laiku stabilizējas un pamazām sāk sliekties uz augšu. Daudzu pārtikas produktu cenas ir kritušas ļoti zemu, tādēļ to pieaugums ir reālākais attīstības virziens. Vietējās pirktpējas kritums turpina koriģēt pakalpojumu cenas, kas gan

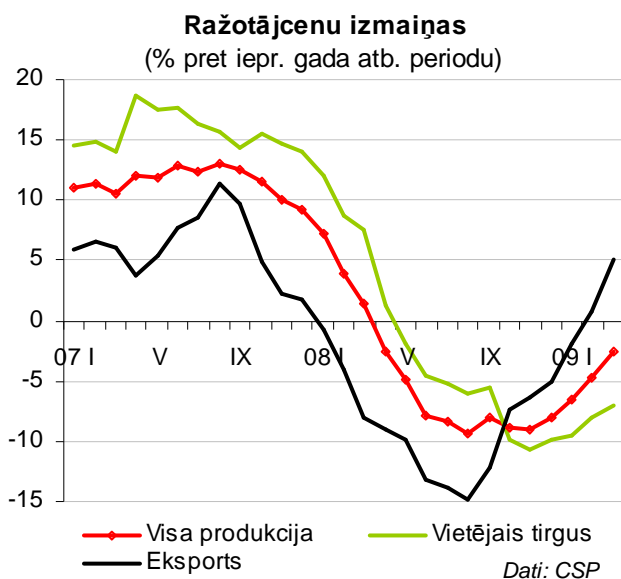
mazinās ļoti negribīgi. Pozitīvi, ka uz leju turpina korigēties iepriekš pārāk augstu uzkāpušās medicīnisko pakalpojumu un medikamentu cenas. To patēriņu tieši ietekmē iedzīvotāju pirktspējas krišanās. Gada griezumā cenas joprojām uzrāda 3.9% kritumu, taču ir redzami signāli, ka ražotāji un pakalpojumu sniedzēji grasās pārskatīt cenas uz augšu, jo to spiež izejvielu un citu izmaksu pieaugums, kā arī ietekmējas no tendencēm pasaulē.

Visticamāk nāksies pārskatīt turpmākās inflācijas attīstības prognozes. Deflācijas periods varētu būt vēl

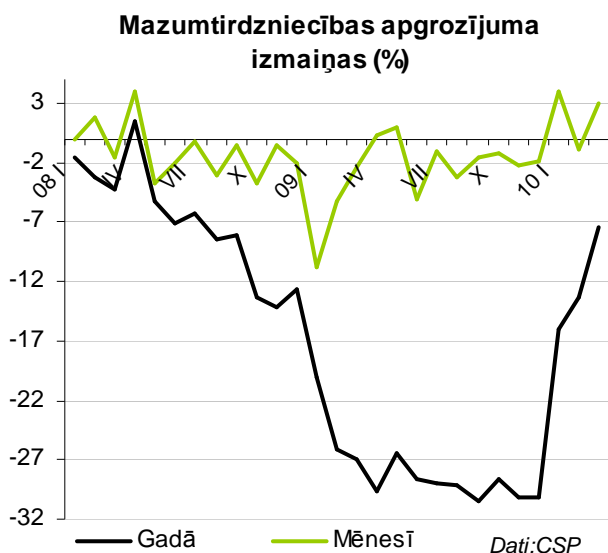
īsāks kā sākotnēji tika uzskatīts, pilnībā atmetot ilgstoša vai kaut cik nozīmīga deflācijas perioda iespējas Latvijas ekonomikā. Deflācijas spiediens mazinās un jau uz šī gada beigām jau gada griezumā var parādīties inflācija. To lielā mērā noteiks energoresursu un izejvielu cenu attīstība pasaulē un inflācijas attīstība kaimiņvalstīs. Ja to cenas noturas vai pat kāpj, tas atspoguļosies arī tarīfos un attiecīgi patēriņa cenu kāpumā. Brīdinājuma signālus raida ražotājenu attīstība. Deflācija šogad gan varētu saglabāties kā gada vidējais rādītājs.

Ražotājenu signāls patērētājam

Tendences pasaulē nevar neatstāt ietekmi uz ražotājenu, kas pakāpeniski virzās inflācijas virzienā. Turklāt pieauguma temps palielinās. Kā bija gaidāms, 2010. martā, salīdzinājumā ar februāri, bija vērojams ražotājenu pieaugums 0.8% apmērā. Galvenie faktori, kas noteica cenu pieaugumu martā bija vērojams izmaksu kāpums apstrādes rūpniecībai, jeb izejvielu un energoresursu cenu pieaugums un ūdens apgādes, atkritumu apsaimniekošanas cenu kāpums.

martu, mazumtirdzniecības apgrozījums ir krities par 7.4%. Vēl februārī kritums gada izteiksmē bija 13.3%. Martā nepārtikas preču grupas apgrozījums krities par 7.8%, bet pārtikas preču tirdzniecības apgrozījums sarucis par 6.7%. Tas ir nedaudz negaidīti, jo 2009. gada februārī un martā kritums gada izteiksmē bija līdzīgs. Acīmredzot nozares veikumu pozitīvi ietekmē vairāki subjektīvi faktori. Negatīvo ziņu plūsma no vietējās ekonomikas ir ievērojami mazinājusies/pierimusi. Turpina pienākt labas ziņas no ārējiem tirgiem, ko apstiprina eksporta rādītāji. Pozitīvāka gaisotne nostiprina drošības pārliecību par esošo ienākumu un darba saglabāšanas iespējām. Tāpat pavasara atnākšana pēc ieilgušās ziemas, reizē ar cenu kritumu un tirgotāju izpārdošanām un citām akcijām, silda pircēju aktivitāti.

Martā rūpniecībā straujš kāpums

2010. gada martā, salīdzinot ar iepriekšējā gada martu, rūpniecības produkcijas izlaide pieauga par 11.4%. Īpaši atzīmējams fakts, ka ievērojams pieaugums ir vērojams apstrādes rūpniecībā (+11.1%). Marta veikums būtiski paceļ visas nozares ceturksņa rādītājus, kam būs pozitīva ietekme arī uz IKP. Tā šā gada 1. ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, rūpniecības produkcijas izlaide ir pieaugusi par 7.4%, apstrādes rūpniecība par 4.7%. Patlaban iezīmējas stāvs rūpniecības rādītāju kāpums, ko pamatā virza eksports. Vietējais tirgus pamazām stabilizējas, bet pievēršanās eksportam pamazām sāk

Pretēji iepriekšējiem periodiem, kad auto degvielas tirdzniecības kritums kompensēja kopējo mazumtirdzniecības kritumu, šā gada martā tas nozares kopējo kritumu ir pastiprinājis. Izņemot degvielu, mazumtirdzniecības kritums ir krities vien par 6.6%. Tas ir galvenokārt pateicoties straujajam degvielas cenu pieaugumam, kā ietekmē to patērējam mazāk. Salīdzināmās cenās martā esam pirkuši degvielu par 9% mazāk. Tomēr faktiskās cenas martā, salīdzinot 2009. gada martu, liecina, ka tēriņi par degvielu ir pieauguši par 3.8 miljoniem latu jeb 8.1%. Tātad, degvielu esam pirkuši mazāk, bet maksājuši par to vairāk.

Iespējams arī, ka straujo pārmaiņu ietekmē tirdzniecības kritums pērn ir bijis daudz straujāks par tā potenciālo līmeni jeb reālo pirktspēju, kas šī un citu subjektīvo faktoru ietekmē var strauji pakāpties. Savukārt mazumtirdzniecības zemā līmeņa ietekmē, pat nelielas izmaiņas var radīt pārmaiņas vairāku procentu līmenī. Taču viennozīmīgi prognozēt turpmāko nozares attīstību ir sarežģīti.

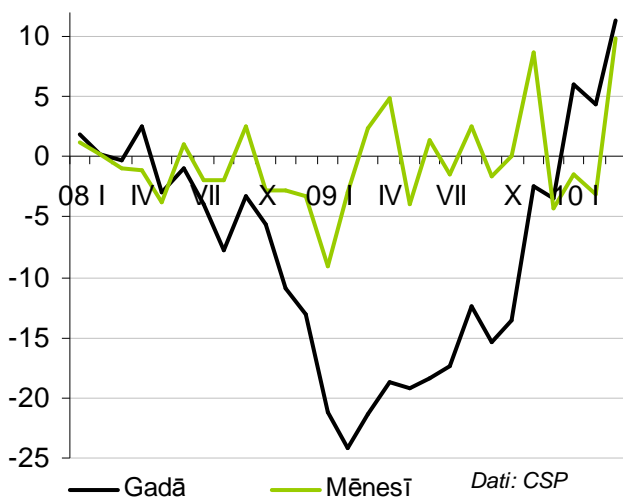
Apkures sezonas beigas, pozitīvāks nākotnes vērtējums un izmaksātās ieturētās pensijas turpmākos mēnešos var iepūst papildus dzīvību patēriņā. Taču vidējā termiņā uz straujām pozitīvām pārmaiņām cerēt nav pamata. Vēl gaidāmas nodokļu izmaiņas un valsts tēriņu griešana, kas atstās ietekmi uz patēriņu.

nest augļus. Pamatā labos rādītājus pirmajā ceturksnī nodrošina ievērojamais un gaidītais kāpums kokrūpniecībā (+39.6%) un ķīmisko produktu ražošanā (+34.4%). Neskatoties uz pārliedzošo nozares kāpumu, pārējās nozares joprojām atrodas mīnusus. Īpaši izceļami ir nemetāliskie minerālu (-21.3%) un farmācijas produktu (-20.6%) rādītāji, kas apliecina dažādu situāciju nozarē.

Turpmākajos periodos ir sagaidāms, ka rūpniecība turpinās izaugsmi. Tomēr saglabājas nenoteiktība par tās attīstības tempiem. Lielā mērā to noteiks tas, kādus pieauguma tempus noturēs kokrūpniecības un

ķīmijas nozares. Tāpat jautājums saglabājas par to, kā parējās nozares spēs kāpināt jaudas rodot noietu ārējos tirgos. Nevar izslēgt krasas izmaiņas rūpniecības rādītājos abos virzienos, jo notiek jaunu tirgu iepazīšana un nišas ieņemšana, nostiprināšana. Tādēļ vēl nevar runāt par izteiktu tendenci vai stabilitāti. Rūpniecības apjoms ir salīdzinoši mazs, kas pie jebkura pozitīva pavērsiena kādā no nozarēm vai pat atsevišķu nozares flagmaņu darījumiem var būtiski izmainīt visas nozares rādītājus.

Rūpniecības apjomi (%)

Jāatzīmē, ka pašreizējie rādītāji vairāk rāda uz aktivitātes pieaugumu. Tā kā cenas ir zemākas, tad izlaides pieaugums ir lielāks par reālo apgrozījuma kāpumu.

Patlaban ārējos arvien vairāk ir vērojamas ziņas par pakāpenisku daudzu rādītāju virzīšanos pirmskrīzes virzienā. Tas nozīmē, ka jābūt aktīviem sekojot līdzī pieprasījuma izmaiņām. Taču joprojām saglabājas riski, kas var iedragāt pašreizējos atjaunošanās procesus ES. Tas ietver notikumus Grieķijā, lielle valdības tēriņi u.tml. Līdz ar to par noteiktu tendenci runāt vēl ir pārāgrī. Tā skaidrāk iezīmēsies gada otrajā pusē. Taču ņemot vērā līdzšinējos straujos pielāgošanās procesus komercdarbībā un ekonomikā kopumā, uz gada beigām nevar izslēgt arī ļoti krasu nozares rādītāju kāpumu.

Eksports ieskrienas

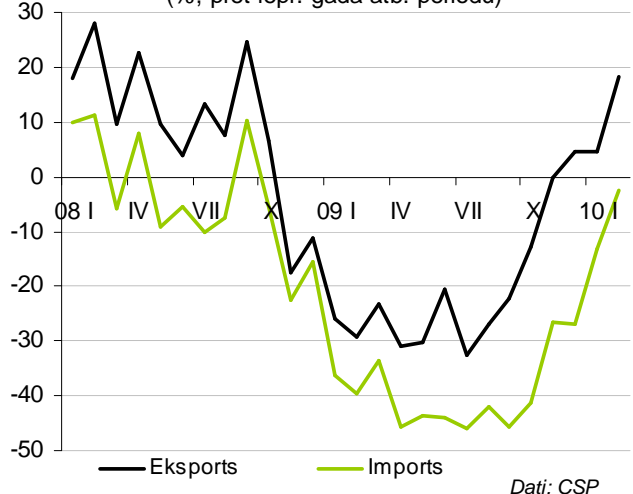
Pasaules ekonomikas atkopšanās un aktīvāka starpvalstu tirdzniecība uzlabojusi Latvijas uzņēmumu iespējas pārdot savas preces ārvalstīs. Pieredzētais izmaksu un cenu kritums uzlabojis Latvijas eksportētāju konkurētspēju.

Februāra statistikas dati liecina par būtisku eksportētās produkcijas apjomu pieaugumu. Pēc apjomu samazinājuma iepriekšējā mēnesī, februārī preču eksporta apjomi atkal atgriezušies 2009. gada decembra līmenī, mēneša laikā palielinoties par 45.7 miljoniem latu jeb 17%.

Savukārt eksporta pieaugums gada izteiksmē pārsniedzis divciparu skaitli un šā gada februārī eksportēto preču apjoms bija par 18.2% lielāks nekā 2009. gada februārī. Gada pirmo divu mēnešu rezultāti uzrāda 11% lielu preču eksporta pieaugumu salīdzinājumā ar pagājušā gada atbilstošo periodu.

Ārējā tirdzniecība

(% , pret iep. gada atb. periodu)

Turpina palielināties eksportēto preču apjomi tādās grupās kā koks un koka izstrādājumi, kura apjomi

arvien vairāk tuvojas pirmskrīzes līmenim. Līdz ar Latvijas uzņēmēju aktivitātēm NVS valstīs un piena cenas palielināšanos, būtisks eksporta kāpums ir piena produktu grupā. Februārī kritumu pret iepriekšējā gada februāri uzrādīja farmācijas produktu eksports, tomēr tas neliecina par noteiktu tendenci. Tas raksturo diezgan svārstīgu eksporta apjomu sadalījumu pa mēnešiem arī sezonālu faktoru ietekmē.

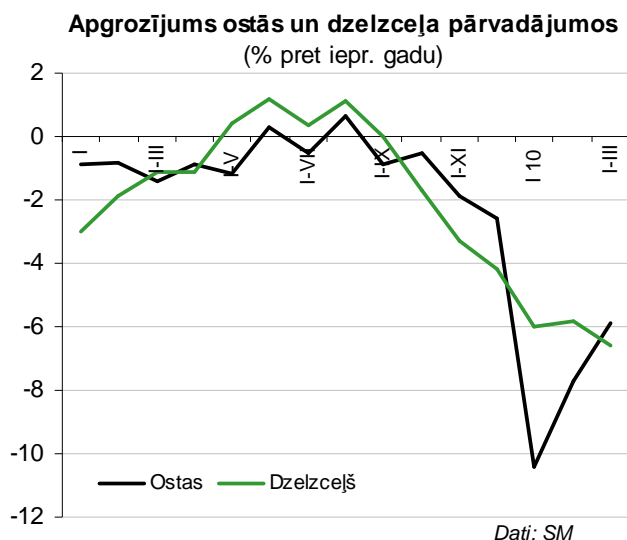
Februārī ārējās tirdzniecības bilance uzlabojusies un tās deficīts samazinājies līdz 64.2 miljoniem latu. Importa apjomi bija par 35.3 miljoniem latu lielāki

nekā janvārī, bet kritums gada izteiksmē noslīdējis līdz 2.6%. Importa apjomi stabilizējas un tā procentuālais kritums drīzumā apstāsies. Lai arī vietējais pieprasījums un patēriņš vietējā tirgū rūk, importa apjomi jau gada otrajā ceturksnī mēneša griezumā var uzrādīt pat nelielu pieaugumu. Tam pamatā var būt izejvielu cenu kāpums un rūpniecības aktivitātes pieaugums.

Eksporta apjomu pieaugums gada izteiksmē turpināsies arī nākamajos mēnešos. To spēcīnās gan labvēlīgāka situācija ārējos tirgos, gan arī pieaugošā Latvijas eksporta konkurētspēja.

Kravu apgrozījuma krīt, pasažieru plūsma aug

2010. gada 1. ceturksnī kravu apgrozība ostās bija 15.6 milj. t, kas ir par 5.9% mazāk nekā 2009. gada 1. ceturksnī un par 5.1% vairāk nekā 2009. gada 4. ceturksnī.

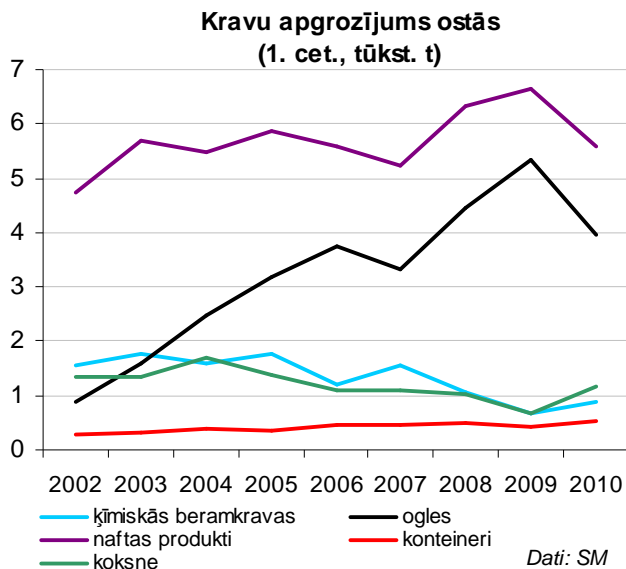
Kritumu ostu apgrozījumā galvenokārt ietekmēja apjomu samazinājums lielāko produktu grupās - naftas produkti (-16.9%) un ogles (-26%). Savukārt pieauga nosūtīto kokmateriālu (+69.2%) un minerālmēslu (+30.9%) apjoms. Pieaugot pieprasījumam pasaulē pēc dzelzsrūdas, tās apgrozījums ostās 1. ceturksnī pieauga 15.6 reizes un sasniedza 0.8 milj. t.

2010. gada 1. ceturksnī apgrozījuma kritumu galvenokārt noteica negatīvās tendences Rīgas un Ventpils ostās. Tā Ventpils ostā iekrāva un izkrāva 7.2 milj. t kravu, kas ir par 8.1 % mazāk nekā 2009. gada 1. ceturksnī. Savukārt kravu apgrozība Rīgas

ostā samazinājās par 4.2 % un veidoja 7.1 milj. t. Pieaugumu uzrādīja Liepājas osta, kas 2010. gada 1. ceturksnī pārkrāva kravas par 3.2 % vairāk.

Kravu apgrozību kritumu ostās kopumā noteica tieši saņemto kravu kritums. Tik krass kritums nebija vērojams dzelzceļa pārvadājumos, kas varētu liecināt, ka samazinājums lielā mērā ir noticis uz vietējā tirgus rēķina. Turpmākās ostu perspektīvas ir salīdzinoši neviennozīmīgas. Noturēt pērnā gada apgrozījumu var neizdoties, tomēr liela loma būs tam kā veiksies ar jaunu tranzīta kravu plūsmas nodrošināšanu un kā attīstīsies Latvijas eksports. Kā nozīmīgs aspekts saglabāsies arī pieaugošā konkurence starp Baltijas ostām, kam papildus konkurenci rada Krievijas vēlme virzīt arvien vairāk preces caur savām ostām. Tādēļ skaidrs, ka galvenajos kravu veidos konkurence turpinās pastiprināties. Baltijas ostu apgrozījumu arī turpmāk ietekmēs katras valsts savstarpējās attiecības ar Krieviju un Baltkrieviju un to ambīcijām tranzīta nozarē. Latvijas gadījumā liela nozīme ir un būs politikai gan iekšējai, gan ārējai, tai skaitā dzelzceļa pārvadājumu tarifu politikai.

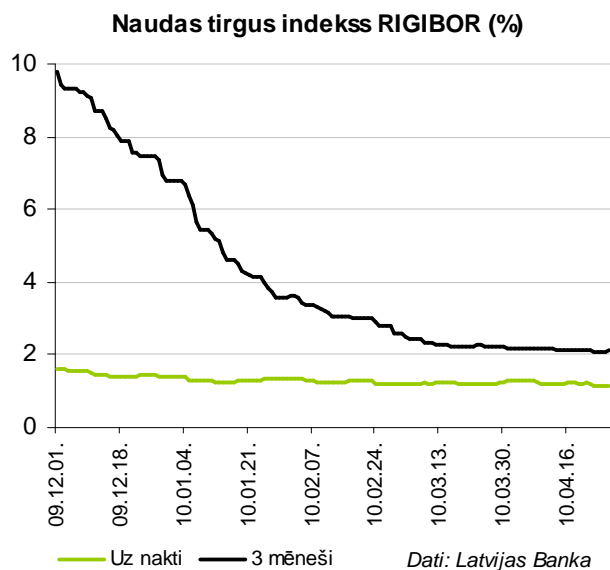
2010. gada 1. ceturksnī palielinājās pasažieru apgrozība Rīgas pasažieru ostā. Ostā iebrāva un izbrāva 103.2 tūkstoši pasažieru, kas ir par 32.8% vairāk nekā 2009. gada 1. ceturksnī. Nostabilizējoties reisiem, kā arī pateicoties ievērojamai cenu lejupslīdei Baltijā, ir vieni no argumentiem, kas piesaista tūristu interesi par došanos tās virzienā izmantojot jūras transporta iespējas. Tomēr, lai saglabātu izaugsmi ilgtermiņā ir ļoti nepieciešama pasažieru ostas infrastruktūras attīstība.

Neskatoties uz krīzes apmēriem un nedienām citās nozarēs, tas nav atstājis ietekmi uz lidostas attīstību. Tā turpina strauji attīstīties. Lidostā "Rīga" pasažieru apgrozība turpina augt un 2010. gada 1. ceturksnī lidostā iebrauca un izbrauca 914.4 tūkstoši pasažieru, kas ir par 21% vairāk nekā 2009. gada 1. ceturksnī. Tas gan lielā mērā ir pateicoties Rīgas kā tranzīta punkta attīstībai, ko arvien vairāk izmanto citu valstu ceļotāji. Līdz ar to patlaban lielākais izaicinājums ir lidostas kapacitātes palielināšana, kas ļautu AirBaltic turpināt savu aktīvo attīstības stratēģiju. Ar Latvijas aviokompāniju lidmašīnām 1. ceturksnī lidostā "Rīga" iebrauca un izbrauca 609.3 tūkstoši pasažieru (+28.3%). Savukārt ar ārvalstu aviokompāniju lidmašīnām lidostā "Rīga" iebrauca un izbrauca 305.1 tūkstoši (+8.6%).

Likmes rekordzemos līmeņos

Aprīlī EURIBOR likmju kritums ir mitējies un 3 mēnešu EURIBOR indekss ir 0.643%, kas ir mazliet vairāk nekā marta beigās sasniegtā indeksa vēsturiski zemākā atzīme 0.634%.

3 mēnešu EURIBOR likmju kritums šogad bijis diezgan ievērojams – kopš gada sākuma likmes sarukušas gandrīz par pusprocentpunktu. Lai arī aprīlī EURIBOR likmes nav uzrādījušas tālāku kritumu, tomēr nevar viennozīmīgi apgalvot, ka turpmāk būs sagaidāms tikai un vienīgi EURIBOR pieaugums un EURIBOR likmes vairs neuzrādīs

jaunas rekordzemas atzīmes. EURIBOR izmaiņas būs atkarīgas no eirozonas ekonomikas veselības un Eiropas Centrālās bankas (ECB) aktivitātēm saistībā ar tālāku naudas līdzekļu „iepumpēšanu” starpbanku tirgū. Ja ekonomika uzrādīs atveseļošanās pazīmes un nebūs jaunu satricinājumu finanšu sektorā, tad ECB pakāpeniski sāks „izņemt” no starpbanku tirgus finanšu sektoram aizdoto naudu.

Šajā gadījumā gada otrajā pusē varam sagaidīt arī EURIBOR kāpumu, un 3 mēnešu EURIBOR līdz gada varētu palielināties līdz pat 1%. Ja naudas „pumpēšana” turpināsies pašreizējos apjomos, tad EURIBOR var saglabāties esošajā zemajā līmenī līdz pat gada beigām.

Aprīlī latu naudas tirgus indekss RIGIBOR turpina samazināšanās tendenci, turklāt sarukušas gan īsāka, gan garāka termiņa RIGIBOR likmes. Latu naudas tirgū piedāvājums šobrīd ir būtiski lielāks nekā pieprasījums, līdz ar to naudas tirgū izveidojies ievērojams latu resursu pārpalikums – naudas līdzekļu apjoms, ko komercbankas izvieto noguldījumos Latvijas Bankā, pēdējā mēneša laikā veido vidēji 600-700 miljonus latu. Saglabājoties tik lielam latu resursu pārpalikumam, ir loģisks tālāks latu likmju kritums. Patlaban 3 mēnešu RIGIBOR atrodas vēsturiski zemākajā līmenī pie 2.11% atzīmes, un tuvākajā nākotnē iespējama vēl zemāku rekordlīmeņu sasniegšana. Tomēr pašreizējā

ekonomiskajā situācijā RIGIBOR kritums sevi ir izsmēlis. RIGIBOR šobrīd atrodas aptuveni 1.5 procentpunktu virs attiecīgās EURIBOR likmes. Vēsturiski šī starpība tomēr bijusi lielāka, un vēl šā gada sākumā šī starpība veidoja vairāk nekā 5 procentpunktus. Gada otrajā pusē, visticamāk, ka sagaidīsim RIGIBOR palielināšanos, un to ietekmēs gan tuvojošās Saeimas vēlēšanas un satraukums par 2011. gada budžeta konsolidācijas pasākumiem, gan arī iespējamais EURIBOR procentu likmju kāpums.

Baltijas valstu makroekonomiskie rādītāji

	Latvija LV	Lietuva LT	Igaunija EE	Periods
Iedzīvotāji (milj.)	2.25	3.33	1.34	2010 I
IKP pieaugums (% pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu)	-18.0	-15.0	-14.1	2009
IKP faktiskajās cenās (milj. EUR)	18845	26746	13728	2009
Inflācija (gada, %)	-3.9	-0.2	1.7	III 10
Maksājumu bilances kārtējo maksājumu konta saldo (milj. EUR)	1779	1022	632	2009
Maksājumu bilances kārtējo maksājumu konta saldo (% pret IKP)	9.0	3.8	4.6	2009
Perioda laikā saņemtās tiešās ārvalstu investīcijas (milj. EUR)	52	250	1204	2009
Uzkrātās tiešās ārvalstu investīcijas (milj. EUR)	8159	9639	11268	XII 09
Uzkrātās tiešās ārvalstu investīcijas uz 1 iedzīvotāju (EUR)	3643	2895	8409	XII 09
Ārējās tirdzniecības bilance (milj. EUR)	-198	-216	-19	I-II 10
Ārējās tirdzniecības bilance (% pret IKP)	-8.0	-4.8	-6.0	2009
Preču eksports (milj. EUR)	829	1937	1133	I-II 10
Preču eksporta izmaiņas (% pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu)	11.0	6.3	17.6	I-II 10
Preču imports (milj. EUR)	1027	2153	1152	I-II 10
Preču importa izmaiņas (% pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu)	-8.5	9.9	2.5	I-II 10
Rūpniecības produkcijas izlaide (% pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu)	4.8	-6.3	4.8	LV; LT I-II 10 EE II 10
Mazumtirdzniecības apgrozījums (% pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu)	-12.5	-14.5	-9.0	LV; LT I-III 10 EE I-III 10
Komercbanku aktīvi (milj. EUR)	30651	25698	20206	III 10
Vidēji svērtās gada likmes ilgtermiņa noguldījumiem nacionālajās valūtās (%)	8.0	4.6	3.1	III 10
Vidēji svērtās gada likmes ilgtermiņa kredītiem nacionālajās valūtās (%)	13.8	13.1	15.6	III 10
Vidējā bruto darba alga (EUR)	626	614	783	X-XII
Vidējās bruto darba algas pieaugums (% pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu)	-12.1	-8.7	-6.5	X-XII
Oficiāli reģistrētais bezdarba līmenis (%)	17.3	14.3	14.6	III 10
Darba meklētāju īpatsvars (%)	19.7	15.6	15.5	X-XII
Vispārējās valdības parāds (% pret IKP)	36.1	29.3	7.2	2009
Standard & Poor's kredītreitings	BB	BBB	A-	

* Provizorisksie dati. Baltijas valstu centrālo banku, nacionālo statistikas pārvalžu, SEB bankas dati.

© SEB banka 2010

Šis dokuments ir informatīva rakstura izdevums un nesatur ieteikumus. Izdevumā izmantota par ticamiem uzskatītu avotu informācija, taču izdevuma autori neatbild par šo avotu sniegtajiem viedokļiem un faktu atbilstību īstenībai. Pārpublicēšanas gadījumā atsauce obligāta.

